

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 3Cb/4/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200293
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2022:8221200293.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Romanom Lajošom v spore žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Kováč s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 36 857 033, proti žalovaným: 1. SEBA Trading s.r.o., 086 42 Hertník 330, IČO: 47 577 215, 2. A. B. C., nar. XX.X.XXXX, XXX XX D. E. XX, obaja zastúpení RIEDL advokátska kancelária s.r.o., Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO: 54 359 490, o zaplatenie sumy 8 578,20 Eur s príslušenstvom, v časti prevyšujúcej nárok priznaný výrokom I. rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021 t a k t o

rozhodol:

Žalobu žalobcu **z a m i e t a**.

II. Žalovaným v 1. a 2. rade voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 89,34 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu 11.2.2021 domáhal voči žalovaným v 1. a 2. rade zaplatenia sumy 8 578,20 Eur, zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % denne zo sumy 252,52 Eur od 20.5.2016 do 25.5.2016, zo sumy 252,52 EUR od 20.6.2016 do 20.7.2016, zo sumy 252,52 Eur od 20.9.2016 do 18.10.2016, zo sumy 252,52 Eur od 20.11.2016 do 31.5.2017, zo sumy 252,52 Eur od 20.12.2016 do 31.5.2017, zo sumy 252,52 Eur od 20.1.2017 do 31.5.2017, zo sumy 252,52 Eur od 20.2.2017 do 31.5.2017, zo sumy 757,56 Eur od 19.3.2017 do 31.5.2017, zo sumy 260,00 Eur od 19.3.2017 do 30.6.2017, zo sumy 8 578,20 Eur od 19.3.2017 do zaplatenia tak, že odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom súčet zmluvných pokút dosiahne sumu 12 120,96 Eur si uplatnil nárok na úrok z omeškania zo sumy 8 578,20 Eur vo výške 9 % ročne až do zaplatenia, náhrady nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 334,94 Eur ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 19.4.2016 uzatvoril so žalovanými v 1. a 2. rade zmluvu o úvere č. 232757 (ďalej len "zmluva"), na základe ktorej žalobca (ako veriteľ) poskytol žalovanému v 1. rade (ako dlžníkovi) úver vo výške 4 000,- Eur. Poskytnutý úver sa žalovaní v 1. a 2. rade zaviazali spolu s úrokom splatiť v 48 mesačných splátkach vo výške 252,52 Eur, v termínoch splatnosti dohodnutých v splátkovom kalendári, ktorý podľa ustanovení zmluvy tvoril neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Žalovaný v 2. rade pristúpil v súlade s ustanovením § 533 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení k peňažným záväzkom dlžníka zo zmluvy spočívajúcich v úhrade úveru, príslušenstva úveru, zmluvných pokút a ďalších prípadných peňažných záväzkov, ktoré zo zmluvy vyplynú. Žalovaní v 1. a 2. rade sa dostali do omeškania s úhradou splátok úveru, čo vyplýva z priloženého prehľadu splácania. Tvrdil, že listom zo 7.3.2017 žalobca žalovanému oznámil, že je v omeškaní s úhradou splátok č. 7, 8, 9 a 10 a súčasne mu oznámil, že dňa 19.3.2017 sa v dôsledku nesplácania splátok stanú splatnými všetky záväzky zo

zmluvy. Uvádza, že žalovaní v danom čase neuhradili dlhované splátky, a preto sa k 9.3.2017 stali všetky splátky podľa zmluvy splatnými. Tvrdil tiež, že toto oprávnenie žalobca ako veriteľ uplatnil v súlade s článkom 10, bod 10.4 zmluvy, podľa ktorého v prípade omeškania s úhradou splátky podľa aktuálneho splátkového kalendára o viac ako 75 kalendárnych dní mal žalobca právo požadovať úhradu všetkých splátok a záväzkov, ktoré by sa mali stať splatnými aj v budúcnosti a to ku dňu uvedeného v oznámení o uplatnení uvedeného práva. Celková suma dlhu žalovaných v 1. a 2. rade voči žalobcovi predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré boli zosplatené na základe uvedeného ustanovenia a predstavuje sumu 8 578,20 Eur. V nadväznosti na zaslanie pokusu o zmier pred začatím súdneho konania si žalobca súčasne uplatnil náhradu nákladov spočívajúcich v odmene za právnu službu poskytnutú v súvislosti s písomným uplatnením nárokov voči žalovaným v 1. a 2. rade, ktorej výška zodpovedá sume tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určenej podľa príslušných predpisov o odmenách a náhradách advokátov vo výške 324,33 Eur a paušálnej náhrade advokátovi vo výške jedného režijného paušálu v sume 10,61 Eur, to všetko vrátane DPH.

3. Žalovanému v 1. rade bola žaloba s prílohami doručená 28.4.2021 a žalovanému v 2. rade 15.4.2021. Žalovaní v 1. a 2. rade podaním z 3.5.2021 nárok uplatnený žalobcom neuznali a žiadali ho voči žalovanému v 1. rade nad sumu 457,24 Eur a voči žalovanému v 2. rade v celom rozsahu zamietnuť. V podrobnostiach namietali, že v zmysle uzavretej úverovej zmluvy č. 232757-760890 z 18.4.2016 mali na splatenie žalobcom poskytnutého úveru v sume 4 000,- Eur v priebehu 4 rokov zaplatiť splátky v celkovej sume 12 120,96 Eur, pričom úroky z tejto čiastky mali predstavovať sumu 8 121,12 Eur, čo znamená, že úver mal byť úročený úrokovou sadzbou 70,95 % ročne. Na zmluvnej pokute si do dňa podania vyjadrenia k žalobe žalobca nárokoval aj sumu 13 164,48 Eur. K takto uplatnenej výške nároku žalovaní v 1. a 2. rade poukazovali na obsah § 502 Obchodného zákonníka a jeho výklad, podľa ktorého výška úrokov, ktoré je dlžník povinný zaplatiť, sa riadi predovšetkým zmluvou, ich výška by však nemala byť v rozpore s pravidlami poctivého obchodného styku (pozri § 265). V tomto smere citovali komentár k § 265 Obchodného zákonníka. V ďalšom poukazovali na to, že úroková miera z nových obchodov poskytnutých v apríli 2016 na Slovensku poskytnutých pre nefinančné spoločnosti so splatnosťou od 1 do 5 rokov bola vo výške 5,68 % ročne, že tak úrok z poskytnutého úveru presahuje obvyklý priemer na trhu a preto úroky z úveru v posudzovanom zmluvnom vzťahu, ako aj zmluvná pokuta je podľa ich názoru v rozpore s poctivým obchodným stykom. Namietali tiež, že sumu 324,33 Eur titulom náhrady trov právneho zastúpenia vo veci vypracovania pokusu o zmier nie možné uznať z dôvodu, že sa jedná o listinu paušálne používanú žalobcom vo všetkých prípadoch, a navyše tento nepreukázal, že sumu 324,33 Eur advokátovi reálne zaplatil, čo je predpokladom splnenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Ďalej namietali, že voči žalovanému v 2. rade je uplatnený nárok úplne bezdôvodný, pretože je v ňom uvedený ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Dlžníkom v zmysle čl. 1.2 je podnikateľský subjekt, čo žalovaný v 2. rade nie je. Tvrdili, že žalobca vôbec neskúmal bonitu žalovaného v 2. rade a prinútil ho zmluvu podpísať až na mieste a v čase jej uzavretia pod podmienkou, že úver žalovanému v 1. rade vôbec neposkytne. Jeho meno sa v žiadosti o úver nikde nespomína, a pre neho ako fyzickú osobu nepodnikateľa nemá účasť na zmluvnom záväzku žiaden zmysel. Pokiaľ žalobca tvrdí, že v jeho prípade malo ísť o pristúpenie k záväzku bez súhlasu dlžníka podľa § 533 Občianskeho zákonníka, namietal, že pracovník žalobcu mu uviedol, že podpis žalovaného v 2. rade má byť z dôvodu, že je štatutárom a musí to tak byť. V tomto kontexte uvádzal, že na jeho dotaz, že nechce byť dlžníkom, keď ten úver nie je určený pre neho, mu bolo zo strany veriteľa povedané, že ju podpisuje iba ako konateľ a nie ako dlžník.

4. Na vyjadrenie žalovaných v 1. a 2. rade doručil žalobca 3.8.2021 vyjadrenie, v ktorom k obrane žalovaných v 1. a 2. rade argumentoval nesprávnosťou tvrdenia žalovaných o 70,95 %-om úroku za úver. V tomto smere poukázal na vzorec výpočtu úrokovej sadzby $[12\ 120,96 = 4\ 000 \times (1+p/100\%)^4]$ v ktorom znak 4 na konci zátvorky predstavuje štvrtú mocninu, kde 12 120,96 je budúca splatená hodnota úveru, 4 000 je aktuálna hodnota úveru, $p/100\%$ je úroková sadzba anualizovaná (p.a.) a číslovka 4 predstavuje počet rokov splácania úveru. Na základe uvedeného vzorca tvrdil, že úver bol úročený úrokovou sadzbou 31,94 % ročne. Hodnotu úroku považoval za primeranú povahe úveru, ktorý je úverom bez zabezpečenia vecným zabezpečením a zohľadňuje mieru rizika nesplácania úveru. Odvolávanie sa na priemerné úrokové sadzby predložené žalovanými hodnotil ako apriori nesprávne, pretože žalovaní v 1. a 2. rade netvrdia a ani nepreukazujú, že by dosiahli na úver v banke za podmienok, aké by mali zodpovedať predkladanej úrokovej štatistike. Ďalej uvádzal, že aj regulácia úrokov pre spotrebiteľské vzťahy pripúšťala vyššiu úrokovú sadzbu ako bola dohodnutá pre úverový vzťah medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade. Poukázal tiež na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. mája 1996, sp. zn. 3 Obdo 3/96 (R 6/1998), podľa ktorého dohodnutá výška úrokovej sadzby, ak nie je v rozpore

so zásadami poctivého obchodného styku, môže prevyšovať úroky, ktoré banky žiadajú pri poskytovaní úverov. Rovnako poukázal na skutočnosť, že v čase uzavretia úverovej zmluvy (18.4.2016) mohli banky poskytovať aj v rámci spotrebiteľských vzťahoch úvery za úroky vyššie, ako je úrok v prípade úveru poskytnutého žalovanému v 1. rade, k čomu poukázal na §1 ods. 4 a §1a ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z.). V zmysle tam označených pravidiel, maximálna hodnota úroku pri spotrebiteľskej zmluve ku dňu uzavretia zmluvy mohla byť až 43,04 % ročne (2 x 21,57 %), čo je viac ako je úrok v prípade úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade. K primeranosti zmluvnej pokuty žalobca ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, ktorý v uznesení sp. zn. 3Obdo/11/2019 (R 43/2019) uviedol, že „za neprímerane vysokú nebola vyhodnotená zmluvná pokuta vo výške 1 % z dlžnej čiastky za každý deň omeškania (2Cdo, 2Obdo/39/2010), resp. zmluvná pokuta vo výške 0,67 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania (33Odo/61/2005) a ani zmluvná pokuta vo výške 0,23 % denne (33Odo/1779/2006).“ Mal za to, že v prejednávanej veci bola zmluvná pokuta dohodnutá v oveľa nižšej výške, ako v označených prípadoch. K povahe záväzku žalovaného v 2. rade argumentoval, že zo samotnej úverovej zmluvy jednoznačne vyplýva, že žalovaný v 2. rade konal ako spoludlžník, keďže už na strane 1 zmluvy je takto označený, jeho prístupenie je obsahom čl. 4. a rovnako z podpisovej doložky je jednoznačné označenie „spoludlžník 1.“ Tvrdenia žalovaného 2. rade o „prinútení podpísať zmluvu až na mieste“ označil za nepravdivé, pričom žalovaný v 2. rade neuvádza žiadnu zrozumiteľnú odpoveď a dôvody, pre ktoré po podpísaní zmluvy uvedenú skutočnosť viac ako 5 rokov nenamietal. Osoba prístupujúca k obchodnoprávnemu záväzku nemusí byť ani podnikateľom a ani nemusí konať v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Povahe prístúpenia k záväzku podľa § 533 ods. 1 Občianskeho zákonníka (t.j. spoludlžník) má podľa Najvyššieho súdu SR vysloveného v rozsudku sp. zn. 3Cdo 133/2010 z 28. júna 2012 zabezpečovací charakter. V zmysle ustanovenia § 533 Občianskeho zákonníka predpokladom vzniku zabezpečenia záväzku je uzavretie dohody medzi veriteľom a prístupujúcim dlžníkom. Na podporu tejto argumentácie poukazyval tiež na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č.k. 2CoZm 106/2015, podľa ktorého poskytnutie záruky za podnikateľský úver nemá za následok, aby bola osobe poskytujúcej záruky poskytnutá ochrana ako spotrebiteľovi a to z dôvodu, že príslub úveru a samotná úverová zmluva sú zmluvami o dodávke služby, avšak záruka je iba prostriedkom, ktorého realizácia je závislá na samotnom poskytnutí úveru. Argumentoval, že skúmať schopnosť splácania úveru žalovaným v 2. rade nebolo povinnosťou žalobcu, pretože túto schopnosť žalobca overoval u žalovaného v 1. rade.

5. V predchádzajúcom konaní súd po dokazovaní vykonanom na pojednávaní rozsudkom č. k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021 zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 457,24 Eur, zmluvnú pokutu v sume 15,75 Eur, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 457,24 Eur za obdobie od 21.4.2020 do zaplatenia a úrok z omeškania 9 % ročne zo sumy 457,24 Eur odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom súčet zmluvných pokút dosiahne sumu 12 120,96 Eur do zaplatenia, všetko to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I. rozsudku), v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol (výrok II. rozsudku) a žalovaným v 1. a 2. rade voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 89,34 % (výrok III. rozsudku). Vychádzal zo záveru, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovanými v 1. rade je vzťahom obchodnoprávnym v zmysle § 1 a § 261 ods. 1 a 6 Obchodného zákonníka a tento charakter má súčasne aj právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade, ktorý ku záväzku splatenia úveru pristúpil právnym úkonom prístúpenia k záväzku (čl. 4.1. zmluvy), čím sa popri žalovanom v 1. rade stal ďalším dlžníkom. Týmto prístupením žalovaného v 2. rade k záväzku nedošlo k zmene právneho vzťahu medzi veriteľom a pôvodným dlžníkom, pričom jeho prístupenie nemalo vplyv na zabezpečovacie prostriedky pohľadávky. Na podporu svojho záveru odkázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/44/2016 z 30.9.2016 ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/133/2010 z 1.7.2012, R 29/2012. Vzhľadom na obchodnoprávny charakter zmluvného vzťahu ďalej uzavrel, že žalobcovi ako veriteľovi vzniklo právo na vrátenie úverovou zmluvou poskytnutých finančných prostriedkov v 48 rovnomerných splátkach, t.j. počas 4 rokov a to ako od žalovaného v 1. rade ako úverového dlžníka, s ktorým sa v dôsledku prístúpenia k záväzku (čl. 4, bod 4.1. zmluvy) stal spoločne a nerozdielne zviazaným aj žalovaný v 2. rade, ktorý nesie právnu zodpovednosť za podpísanie zmluvy obsahujúcej dohodu o jeho prístupení k záväzku žalovaného v 1. rade splatiť poskytnuté úverové prostriedky, ktorým je vznik jeho záväzku na ich vrátenie popri pôvodnom dlžníkovi. Vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku dospel k záveru, že zmluvne dohodnutý úrok z úveru je tak neprímerane vysoký (úžerný), že nárok na jeho zaplatenie od žalovaných v 1. a 2. rade nemôže požívať právnu ochranu. Pri svojej úvahe nepovažoval za podstatný spor, či výška úrokovej sadzby úveru je žalobcom tvrdených 31,94 % ročne alebo žalovanými v 1.

a 2. rade tvrdených 70,95 % ročne vypočítaných podľa interaktívnej kalkulačky na stránke F., ale za podstatné považoval celkové posúdenie primeranosti dohodnutých úverových podmienok, podľa ktorých bol dlžník povinný za 4 roky úverového vzťahu vrátiť viac ako trojnásobok finančných prostriedkov, ktoré si pôvodne požičal. Mal za to, že uvedená skutočnosť nesvedčí o správnosti výpočtu úrokovej sadzby žalobcom, lebo pokiaľ počas každého jedného roka úverového vzťahu je dlžník okrem splátok úverovej istiny povinný splatiť navyše aj sumu predstavujúcu 50,76 % úverom poskytnutej sumy, potom výška úrokovej sadzby logicky nemôže byť nižšia ako uvádzaných 50,76 %. V tejto súvislosti poukázal na § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je dlžník povinný platiť úroky len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov, čo znamená, že úroková sadzba sa pri splátke úrokov 169,19 Eur z celkovej splátky 252,52 Eur každou splatnou splátkou zvyšuje, nakoľko sumou 83,33 Eur súčasne dochádza každou splátkou k postupnému splácaniu istiny a tým aj k znižovaniu sumy nevrátených finančných prostriedkov, z ktorých sa zmluvné úroky platia. Na základe uvedeného prepočítal, že v deň splatnosti prvej splátky v sume 252,52 Eur, t.j. 20.5.2016 zodpovedali úroky 169,19 Eur úrokovej sadzbe 49,80 % p.a., pretože aby vznikla žalovaným povinnosť zaplatiť dohodnuté úroky 169,19 Eur, musela by byť za 31 dní (t.j. od 19.4.2016 do 20.5.2016) vyplatená suma 4 000,- Eur úročená práve uvedenou úrokovou sadzbou. Pri splatnosti 24. splátky dňa 20.4.2018, t. j. po 2 rokoch úverového vzťahu potom úrok 169,19 Eur už zodpovedá úrokovej sadzbe 95,61 %, keďže suma istiny pre ich výpočet by predstavovala už len sumu 2 083,41 Eur. Považoval tak za nepochybné, že dohodnuté zmluvné úroky niekoľkonásobne (aj viac ako 10-násobne) prevyšujú priemerné úrokové miery z úverov poskytovaných nefinančným spoločnostiam, ktoré v prvom polroku 2016 pri úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov boli priemerne poskytované za úrokovú mieru 6,43 %. Uzavrel, že výkon práva na tak vysoký zmluvný úrok by pri súdnej kontrole jeho súladu so zásadou poctivého obchodného styku mohol obstáť len za výnimočných okolností, ktoré však v posudzovanom prípade neboli tvrdené ani preukázané. Preto súd zastal názor o neplatnosti zmluvy o úvere v časti dohody o rozsahu odmeny za poskytnutý úver v podobe dohodnutého zmluvného úroku pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka), medzi ktoré zaradil aj dobré mravy v obchodovaní, pretože tak vysoký úrok nemá nič spoločné s férovými podmienkami pre poskytnutie úverových prostriedkov primeranými situácii na finančnom trhu v mieste a čase ich poskytnutia. Keďže zmluvný úrok nemá súd právomoc moderovať (takéto právo mu nevyplýva zo žiadnej platnej právnej normy) a svojím rozhodnutím nemôže vstupovať do autonómnej zmluvnej sféry strán sporu, vzhľadom na zistenú čiastočnú neplatnosť zmluvy o úvere žalobcovi nárok na zaplatenie úroku žalobcovi nepriznal. Zastal tiež názor, že poskytnutie právnej ochrany eventuálnemu právu žalobcu na tak vysoký zmluvný úrok by nezodpovedalo zásade poctivého (férového) obchodného styku (§ 265 Obchodného zákonníka), dôsledkom čoho by boli neprimerané úverové náklady, ktoré v aktuálnej hospodárskej situácii nezodpovedajú zásade primeranosti. Žalobcovi preto priznal nárok len na vrátenie vyčerpanej a nevrátenej časti poskytnutých úverových prostriedkov bez dohodnutého zmluvného úroku - t. j. na sumu 457,24 Eur. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty za omeškanie dlžníka s úhradou splátok vyhodnotil za čiastočne dôvodný, a to z dôvodu neprimeraného prevýšenia hodnoty práva, ktoré dohodnutá zmluvná pokuta zabezpečovala. Zastal názor, že škodu vzniknutú veriteľovi omeškaním dlžníka možno sanovať aj cez inštitút zmluvnej pokuty, ktorá má ako zabezpečovací, tak aj sankčný charakter s tým, že nie je vylúčená ani kumulácia tejto sankcie s úrokom z omeškania, no neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd v zmysle § 301 Obchodného zákonníka moderovať. Poukázal pritom na výšku zákonných úrokov z omeškania platných v čase vzniku omeškania (9 %) ako aj obsah § 369b Obchodného zákonníka, podľa ktorého mal veriteľ nárok na náhradu škody spôsobenej omeškaním so splnením peňažného záväzku, len ak táto škoda nie je krytá úrokmi z omeškania alebo paušálnou náhradou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, alebo ich súčtom. Vychádzajúc z uvedeného potom zastal názor, že zmluvná pokuta, ktorá predstavuje 4-násobok bežných úrokov z omeškania znamená neúmerne prísnu a bezdôvodnú sankciu, ktorá nie je pre naplnenie zabezpečovacej funkcie nevyhnutná (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Obdo V 93/2004) a aj bez ďalšieho sa môže javiť ako neprimeraná. Vzhľadom k tomu, že v čase poskytnutia úveru boli z dôvodu prebytku peňažných prostriedkov na finančnom trhu zapríčineného kvantitatívnym uvoľňovaním peňažných prostriedkov Európskou centrálnou bankou poskytované finančné prostriedky pri relatívne nízkych úrokových mierach, zastal aj pri zohľadnení aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 3Obdo/11/2019 zo 17.7.2019) názor, že sankcia za omeškanie s úhradou peňažného dlhu by nezodpovedala zásade proporcionality, ak by prevyšovala v zásade dvojnásobok zákonom stanovenej sankcie za omeškanie (t.j. 9 % ročne), a súčasne trojnásobok priemerných úrokov, za ktoré boli peňažné prostriedky na finančnom trhu dostupné (cca 4 až 6 %), keďže žalobca by ani v prípade riadneho plnenia záväzku zo splatených peňažných prostriedkov nemohol reálne očakávať vyšší výnos pri ich opätovnom investovaní v rámci

iných úverových vzťahov. Dohodnutú výšku zmluvnej pokuty preto súd moderoval na sadzbu 0,05 % denne z dlžnej sumy za každý začatý deň omeškania a vo zvyšnej časti nárok na ňu nepriznal.

6. Krajský súd v Prešove v odvolacom konaní iniciovanom žalobcom uznesením č. k. 7Cob/1/2022-119 z 8.3.2022 rozsudok Okresného súdu Bardejov č. k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021 zrušil vo výroku o zamietnutí žaloby prevyšujúcej časti ako aj vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia vytkol súdu prvej inštancie, že sa nezaoberal žalobcovým tvrdením, že výška odplaty za poskytnutie predmetného úveru nebola medzi sporovými stranami dojednaná v rozpore s § 1 ods. 1 a § 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a len vlastným výpočtom dospel k záveru, že po dvoch rokoch úverového vzťahu zodpovedá úrok úrokovej sadzbe 95,61 % a navyše podľa údajov zistených na stránke NBS zistil, že priemerné úrokové miery poskytované nefinančným spoločnostiam dosahovali úrokovú mieru 6,43 %. Uviedol, že bolo potrebné sa vyporiadať s argumentáciou žalobcu o súlade úrokov v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka s najvyššou prípustnou výškou úrokov stanovenou zákonom, teda s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., na základe ktorého by mohol súd dospieť k záveru, že výška odplaty za tento úver je v rozpore s najvyššou zákonom prípustnou mierou odplaty danej týmto právnym predpisom. Vyslovil názor, že so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu a argumentáciu žalobcu vlastné výpočty súdu nepovažuje za postačujúce, rovnako ako ani odkaz na výšku úrokovej sadzby, za ktorú boli poskytované úvery v rozhodnom čase (t.j. v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy) nefinančným spoločnostiam. Vo vzťahu k posúdeniu dôvodnosti nároku na zmluvnú pokutu vyslovil názor, že súd prvej inštancie sa neriadil relevantnou judikatúrou najvyššieho súdu, pokiaľ so zreteľom rozpor so zásadou proporcionality bez ďalšieho uzavrel, že primeraná výška zmluvnej pokuty predstavuje 0,05 % denne. V tomto smere poukázal na obsah uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/11/2019 zo 17.7.2019 (R 43/2019), z ktorého má vyplývať, že pre záver o neprimeranosti výšky zmluvnej pokuty z hľadiska uplatnenia moderačného práva súdu podľa § 301 Obchodného zákonníka je rozhodujúca výška dohodnutej zmluvnej pokuty v čase porušenia povinností druhou zmluvnou stranou, pričom ako neprimerane vysokú nemožno posúdiť zmluvnú pokutu dohodnutú vo forme určitej sadzby za určené časové obdobie, ktorej celková výška je dôsledkom dlhodobého porušovania zabezpečenej povinnosti dlžníkom a s tým spojeným navyšovaním o inak neprimeranú sadzbu zmluvnej pokuty za určené časové obdobie. S ohľadom na opísané označil rozsudok súdu prvej inštancie za nepreskúmateľný. V ďalšom konaní uložil súdu prvej inštancie zaoberať sa tým, či úrok dohodnutý v predmetnej úverovej zmluve skutočne prevýšil najvyššiu mieru odplaty prípustnú podľa zákona, t.j. podľa vládneho nariadenia č. 87/1995 Z.z. s tým, že dôkazné bremeno preukázania týchto skutočností videl na žalovaných v 1. a 2. rade, ktorí by mali navrhnúť verifikáciu primeranosti dojednaných úrokov s týmto právnym predpisom v zmysle zásady kontradiktórnosti, a to vo forme verifikácie, ktorú by mal na požiadanie súdu vykonať oprávnený orgán (najúčelnejšie Ministerstvo financií SR alebo Národná banka Slovenska). Súdu prvej inštancie uložil, aby zistil, či žalovaní v 1. a 2. rade takýto postup navrhujú a či v tomto smere uniesli dôkazné bremeno vo forme verifikácie, či vyvrátenia procesného útoku žalobcu, ktorý od počiatku konania tvrdil, že dojednaná úroková sadzba, t.j. odplata za úver takýto právny predpis v zmysle § 501 ods. 1 Obchodného zákonníka neporušuje, resp. výšku tam uvedenú neprekračuje. Pri posúdení nároku na zmluvnú pokutu by mal súd prvej inštancie dôsledne vychádzať z judikatúry najvyššieho súdu (R 43/2019), najmä so zreteľom na to, že z tohto rozhodnutia vyplýva, že ako neprimerane vysokú nemožno posúdiť zmluvnú pokutu dohodnutú vo forme určitej sadzby za určené časové obdobie, pričom celková výška zmluvnej pokuty nie je jediným kritériom, pre ktoré môže súd postupom podľa § 301 Obchodného zákonníka zmluvnú pokutu znížiť.

7. Po vrátení veci súdu prvej inštancie podali žalovaní v 1. a 2. rade vo veci vyjadrenie z 29.9.2022, v ktorom prezentovali názor, že reálnu výšku úročenia poskytnutého úveru v konaní preukázali, na čom nič nezmení ani výpočet realizovaný žalobcom v podaní doručenom 5.8.2021. Na podporu svojej argumentácie poukázali na rozsudok Okresného súdu Bratislava sp. zn. 1CbZm/507/2015 z 26.5.2022. Namietali tiež posudzovanie súladnosti výšky úrokovej sadzby úveru s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., keď mali za to, že táto právna úprava sa týka výslovne len spotrebiteľských záväzkov, čo nebol daný prípad. Ani na opakovanú výzvu súdu nenavrhlí odvolacím súdom vyžadovaný dôkaz k verifikácii primeranosti dojednaných úrokov s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. prostredníctvom Ministerstva financií SR alebo Národnej banky Slovenska). Vo veci však vzniesli voči uplatnenému nároku námietku premlčania poukazujúc na to, že splátka č. 7, pre ktorú mal žalobca úver zosplatiť, bola splatná 20.11.2016, no žaloba bola podaná až 11.2.2021, teda viac ako po 4 rokoch odo dňa, kedy mohlo byť žalobcovo právo uplatnené po prvý raz. Na podporu tejto svojej doplnenej argumentácie citovali z rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 18Cb/12/2021 z 11.11.2021 poukazujúc na potrebu aplikácie

§ 392 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. K dôvodnosti vznesenia námietky premlčania poukázali aj v podaní z 15.11.2022, v ktorom odkazovali aj na rozsudok Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 25C/49/2021 z 26.5.2022.

8. K následným podaniam žalovaných v 1. a 2. rade a v nich uplatnenej právnej argumentácii sa žalobca do vyhlásenia tohto rozsudku žiadnym spôsobom nevyjadril.

9. Súd vo veci vykonal pojednávanie v dňoch 9.8.2021, 30.9.2022 a 16.11.2022 a to za splnenia podmienok vyžadovaných § 173 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C.s.p.“). Súd vykonal dokazovanie na návrh sporových strán, a to oboznámením listinných dôkazov predložených stranami do spisu, predovšetkým obsahom žiadosti o úver z 11.4.2016, zmluvy o úvere č. 232757-76090 z 19.4.2016, splátkového kalendára k zmluve o úvere z 19.4.2016, rozpisom čerpania úveru a zaplatených splátok k 26.10.2020, oznámením o zosplatnení úveru zo 7.3.2017, pokusom o zmier pred začatím súdneho konania z 13.4.2017 a ostatným obsahom spisu, pričom vo veci zistil tento skutkový stav.

10. Medzi stranami bolo nesporné, že žalobca poukázal žalovanému v 1. rade bezhotovostne sumu 4 000,- Eur dňa 19.4.2016 a na splatenie úveru boli žalovanými v 1. a 2. rade realizované 25.5.2016, 20.7.2016, 20.7.2016, 19.8.2016, 18.10.2016 a 18.10.2016 platby v sumách po 252,52 Eur, ďalej 31.5.2017 suma 1 767,64 Eur a 30.6.2017 suma 260,- Eur. Spolu na splatenie poskytnutého úveru bola žalovaným v 1. rade uhradená suma 3 542,76 Eur

11. Žiadosťou z 11.4.2016 žalovaný v 1. rade požiadal žalobcu o poskytnutie prevádzkového úveru v sume 4 000,- Eur za účelom nákupu sústruhu so splatnosťou 36 mesiacov, pri mesačnej splátke 212,- Eur a celkovej sume úveru a úrokov 7 632,- Eur. Zo žiadosti o úver tiež vyplýva, že žalovaný v 1. rade predkladal žalobcovi za účelom poskytnutia úveru overené kópie osobných dokladov, výpis k bankovému účtu, daňové priznanie za rok 2015 a výpis z obchodného registra.

12. Zo zmluvy o úvere č. 232757-76090 z 19.6.2016 súd zistil, že na základe nej sa žalobca ako veriteľ zaviazal žalovanému v 1. rade poskytnúť úver v sume 4 000,- Eur na účely výkonu jeho podnikateľskej činnosti (prevádzkové náklady – nákup sústruhu) a to do 8 pracovných dní od doručenia podpísaného rovnopisu zmluvy dlžníkom. Podľa bodu 2.1. zmluvy sa žalovaný v 1. rade zaviazal splatiť žalobcovi úver a úroky za úver v 48 mesačných splátkach vo výške po 252,52 Eur splatných podľa splátkového kalendára, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Podľa bodu 3.1. zmluvy sa za poskytnutie úveru dlžník zaviazal zaplatiť žalobcovi ako veriteľovi zmluvnú odmenu predstavujúcu úroky za poskytnutie úveru v sume 169,19 Eur mesačne, ktorá sa uhrádza ku dňu jej splatnosti spolu so splátkou úveru. Podľa bodu 4.1. zmluvy, žalovaný v 2. rade, ktorý zmluvu podpísal ako spoludlžník, pristúpil na základe § 533 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka k peňažnému záväzku žalovaného v 1. rade ako dlžníka spočívajúcim v úhrade úveru, príslušenstva úveru a prípadne uplatňovaných zmluvných pokút a ďalších peňažných záväzkov, ktoré vyplývajú zo zmluvy a jej prípadných dodatkov. Podľa bodu 6.1. zmluvy sa žalovaní v 1. a 2. rade zaviazali uhradiť splátky úveru v dohodnutých termínoch splatnosti na bankový účet žalobcu a za uhradené sa považujú dňom pripísania príslušnej čiastky na účet žalobcu.

13. V zmysle bodu 10.1. zmluvy bol veriteľ oprávnený v prípade omeškania dlžníka s úhradou splátky požadovať úhradu zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Podľa bodu 10.2. zmluvy, ak sa stanú okamžite splatnými všetky záväzky dlžníka podľa tejto zmluvy, je dlžník povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,1% denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Podľa bodu 10.4. písm. b) zmluvy v prípade, že dlžník neuhradí ktorúkoľvek splátku podľa aktuálneho splátkového kalendára do 75 (slovom sedemdesiatpäť) kalendárnych dní odo dňa jej splatnosti a/ alebo v prípade, že dlžník je v omeškaní s úhradou iného peňažného záväzku podľa tejto zmluvy a/ alebo v prípade, že poruší niektoré ustanovenia tejto zmluvy, najmä ustanovenia odseku 15.1. tejto zmluvy (okrem 15.1. písm. a) a/ alebo v prípade, že ktorúkoľvek z prehlásení dlžníka uvedené v tejto zmluve či v žiadosti o poskytnutie úveru je alebo sa stane nepravdivé, je veriteľ oprávnený požadovať úhradu všetkých splátok a záväzkov, ktoré sa podľa zmluvy majú stať splatnými v budúcnosti, a to ku dňu uvedenému v oznámení podľa tohto ustanovenia. Podľa bodu 10.5. zmluvy veriteľ a dlžník sa výslovne a neodvolateľne dohodli, že dlžník je povinný zaplatiť akúkoľvek zmluvnú pokutu podľa tejto zmluvy aj keď porušenie zmluvnej povinnosti, ktorá zakladá nárok veriteľa na zaplatenie zmluvnej pokuty nezavinil. Zmluvná pokuta je splatná v deň vzniku nároku na jej zaplatenie, bez nutnosti osobitnej

výzvy zo strany veriteľa. Zaplatením tejto zmluvnej pokuty nezaniká veriteľovi nárok na náhradu škody v rozsahu, v akom nie je krytá zmluvnou pokutou. Podľa bodu 19.5. zmluvy právne vzťahy touto zmluvou výslovne neupravené sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka ako aj ustanoveniami ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov. Táto zmluva sa riadi a bude vykladaná v súlade so slovenským právom. Podľa bodu 10.9. zmluvy zmluvné strany vyhlasujú, že si túto zmluvu prečítali, jej obsahu porozumeli, že ju uzatvárajú na základe svojej slobodnej a vážnej vôle, nie pod nátlakom, v tiesni ani za inak nevýhodných podmienok. Na dôkaz súhlasu so všetkými ustanoveniami tejto zmluvy pripájajú zmluvné strany svoje vlastnoručné podpisy.

14. Podľa k zmluve pripojeného splátkového kalendára k zmluve o úvere č. 232757-76090 z 19.4.2016 boli žalovaní v 1. a 2. rade zaviazaní vrátiť poskytnutý úver žalobcovi v 48-ich splátkach po 252,52 Eur splatných vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci.

15. Z oznámenia o zosplatnení zo 7.3.2017 vyplýva, že žalobca mal z dôvodu omeškania so splátkami úveru č. 7, 8, 9 a 10 spolu v sume 1 010,08 Eur z dôvodu omeškania 107 dní na najstaršej splatnej splátke žalovanému v 2. rade oznámiť, že v prípade uplynutia 15 dní od doručenia tohto oznámenia a trvajúceho omeškania s úhradou ktorejkoľvek splátky o viac ako tri mesiace sa stanú splatnými všetky záväzky zo zmluvy, ktoré sa mali stať splatnými až v budúcnosti a po splnení zmluvne dohodnutých podmienok si žalobca bude môcť uplatniť aj všetky medzi stranami dohodnuté zmluvné sankcie. Doručenie uvedeného oznámenia žalovaným v 1. a 2. rade žalovaní v konaní nespochybovali.

16. Z pokusu o zmier z 13.4.2017 súd zistil, že ním žalobca zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. vyzval žalovaného v 2. rade na zaplatenie dlžnej sumy 10 931,79 Eur z úveru poskytnutého zmluvou z 18.4.2016. Doručenie tohto dokumentu žalovaným v 1. a 2. rade žalobca v konaní nepreukazoval pričom jeho doručenie žalobca napriek výzve súdu z 27.12.2019 v konaní nepreukázal.

17. Podľa § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním. Právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

18. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

20. Podľa § 261 ods. 8 Obchodného zákonníka, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

21. Podľa § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka strany sa môžu odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s výnimkou ustanovení § 261 a § 262 ods. 2, § 263 až 272, § 273 ods. 1, § 276 až 289, 301, 303, 304, § 306 ods. 2 a 3, § 308, § 311 ods. 1, § 312, 313, § 321 ods. 4, § 324, 340a, 340b, 341, 365, 369 až 369d, 370, 371, 376, 382, 384, 386 až 408, 408a, 444, 458, 459, 477, 478, § 479 ods. 2, § 480, 481, § 483 ods. 3, § 488, 493, 499, § 509 ods. 1, § 592, 597, § 655 ods. 1, § 655a, § 660 ods. 2 až 4, § 668 ods. 3, § 668a, 669, 669a, 672a, 675, 676 ods. 1 a 2, § 711, 720, 725, 729, 743 a 771c.

22. Podľa § 387 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, právo sa premlčí uplynutím premlčacej doby ustanovenej zákonom. Premlčaniu podliehajú všetky práva zo záväzkových vzťahov s výnimkou práva vypovedať zmluvu uzavretú na dobu neurčitú.

23. Podľa § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka premlčaním právo na plnenie povinnosti druhej strany nezaniká, nemôže ho však priznať alebo uznať súd, ak povinná osoba namietne premlčanie po uplynutí premlčacej doby.

24. Podľa § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka, pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

25. Podľa § 392 ods. 1 Obchodného zákonníka pri práve na plnenie záväzku plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa mal záväzok splniť alebo sa malo začať s jeho plnením (doba splatnosti). Ak obsah záväzku spočíva v povinnosti nepretržite vykonávať určitú činnosť, zdržať sa určitej činnosti alebo niečo strpieť, začína premlčacia doba plynúť od porušenia tejto povinnosti.

26. Podľa § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, pri práve na čiastkové plnenie plynie premlčacia doba pre každé čiastkové plnenie samostatne. Ak sa pre nesplnenie niektorého čiastkového záväzku stane splatný celý záväzok, plynie premlčacia doba od doby splatnosti nesplneného záväzku.

27. Podľa § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

28. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

29. Podľa § 502 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že dojednaná výška úrokov sa týka ročného obdobia.

30. Podľa § 503 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú. Ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky. Dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

31. Podľa § 265 Obchodného zákonníka, výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

32. Podľa § 544 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále).

33. Podľa § 301 Obchodného zákonníka, neprímerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, a to až do výšky škody, ktorá vznikla do doby súdneho rozhodnutia porušením zmluvnej povinnosti, na ktorú s vzťahuje zmluvná pokuta. Na náhradu škody, ktorá vznikla neskôr, je poškodený oprávnený do výšky zmluvnej pokuty podľa § 373 a nasl.

34. Podľa § 533 Občianskeho zákonníka, kto bez súhlasu dlžníka dohodne písomne s veriteľom, že splní za dlžníka jeho peňažný záväzok, stáva sa dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi a obaja dlžníci sú zaviazaní spoločne a nerozdielne. Ustanovenie § 531 ods. 4 tu platí obdobne.

35. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

36. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

37. Zohľadňujúc dôvody, pre ktoré bol uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/1/2022-119 z 8.3.2022 čiastočne zrušený rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021 konajúci súd zotrváva na svojich už skôr ustálených právnych záveroch, že medzi žalobcom a žalovanými v 1. rade vznikol zmluvou o úvere č. 232757-76090 z 18.4.2016 obchodný právny vzťah, a že rovnaký charakter má súčasne aj právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade, ktorý ku záväzku jeho splatenia pristúpil právnym úkonom pristúpenia záväzku (čl. 4.1. zmluvy), čím sa stal popri žalovanom v 1. rade ďalším dlžníkom. Pri pristúpení k záväzku sa totiž nejedná totiž o nový právny vzťah (pozri napríklad uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/44/2016 z 30.9.2016, a tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/133/2010 z 1.7.2012, R 29/2012). Rovnako súd prvej inštancie zotrváva aj na už skôr formulovanom závere, že žalobcovi ako veriteľovi, ktorý poskytol žalovanému v 1. rade úver v sume 4 000,- Eur vzniklo právo na vrátenie úverovou zmluvou poskytnutých finančných prostriedkov v 48 rovnomerných splátkach, t.j. počas 4 rokov a to od žalovaného v 1. rade ako úverového dlžníka, s ktorým sa v dôsledku pristúpenia k záväzku (čl. 4, bod 4.1. zmluvy) stal spoločne a nerozdielne zaviazaným aj žalovaný v 2. rade. Tvrdenia žalovaného v 2. rade v tom smere, že k pristúpeniu k záväzku z úverovej zmluvy bol prinútený oznámením žalobcu, že v opačnom prípade úver žalovanému v 1. rade poskytnutý nebude súd aj po doplnení konania považuje aj naďalej za právne irelevantné, nakoľko z jeho strany by išlo len o vnútornú výhradu, ktorá nerobí ním učený právny úkon neplatným. Žalovaný v 2. rade nesie právnu zodpovednosť za podpísanie zmluvy obsahujúcej dohodu o jeho pristúpení k záväzku žalovaného v 1. rade splatiť poskytnuté úverové prostriedky, ktorým je vznik jeho záväzku na ich vrátenie popri pôvodnom dlžníkovi, pričom na platnosť takéhoto jeho záväzku nemá žiaden relevantný vplyv skutočnosť, či si veriteľ jeho spôsobilosť úver splatiť overoval, keďže z právnej úpravy týkajúcej sa úverových vzťahov (s výnimkou spotrebiteľských právnych vzťahov, čo však nie je daný prípad) žiadna takáto povinnosť veriteľovi neplynula. Pre podrobnejšie vysvetlenie týchto záverov súd v naznačených otázkach naďalej v podrobnostiach poukazuje na bod 5. odôvodnenia tohto rozsudku a na obsah bodov 29. až 31. rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021, ktorý je v nezrušenej časti (t. j. čo do výroku I.) právoplatný.

38. Vzhľadom na následnú obranu žalovaných spočívajúcu vo vznesení námietky premlčania voči prerokúvanému nároku súd vo všeobecnosti pripomína, že premlčanie spočíva v uplynutí času stanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Hlavným, ba rozhodujúcim následkom premlčania je vznik práva na námietku premlčania pre povinný subjekt, ktorý ju môže, ale nemusí uplatniť. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku, ale vytvorenie priestoru pre to, aby dlhy plynúce zo zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia napríklad v tom, že už nebude disponovať dôkazmi. Zároveň sa vylučuje kondícia, t.j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

39. V danom prípade z bodu 10.4 písm. b) zmluvy vyplýva žalobcovi právo požadovať úhradu všetkých splátok a záväzkov, ktoré sa podľa zmluvy majú stať splatnými v budúcnosti a to ku dňu uvedenému v oznámení, ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky podľa aktuálneho splátkového kalendára do 75 kalendárnych dní odo dňa jej splatnosti. Opísaná dohoda zmluvných strán o práve žalobcu ako veriteľa predčasne zosplatiť poskytovaný spotrebiteľský úver nepochybne rešpektuje limity dané § 565 Občianskeho zákonníka, na ktorý síce priamo neodkazuje, ale ktorý je aplikovateľný práve v prípade vzniku splatnosti pohľadávok (splátok), ktoré mali byť podľa zmluvy splatné až v budúcnosti

a to s poukazom na § 1 Obchodného zákonníka. V zmysle § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka je však veriteľ využitím práva na zosplatenie časovo limitovaný, pretože ho musí uplatniť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, t.j. po splátke, od splatnosti ktorej uplynulo 75 dní a omeškanie s ňou trvá (teda pre ktorú k zosplateniu dlhu dochádza).

40. Z medzi stranami nesporných skutkových okolností prípadu vyplýva, že žalobca listom zo 7.3.2017 oznámil žalovanému omeškanie s úhradou splátok č. 7, 8, 9, 10 a že dňa 19.3.2017 sa v dôsledku nesplácania splátok úveru stanú všetky záväzky zo zmluvy splatnými. Medzi stranami tiež nebolo sporné, že ku dňu 19.3.2017 boli žalovaní v 1. a 2. rade v omeškaní so splátkou č. 7. splatnou 20.11.2016, splátkou č. 8. splatnou 20.12.2016, splátkou č. 9. splatnou 20.1.2017 a splátkou č. 10. splatnou 20.2.2017. V zmysle vyššie uvedeného bodu 10.4 písm. b) zmluvy tak žalobca bol oprávnený žiadať zaplatenie celého úveru najskôr po uplynutí 75 dní od splatnosti splátky č. 7, t. j. od 4.2.2017, najneskôr však do splatnosti ďalšej splátky, t.j. do 20.2.2017. Z okolností prípadu je zrejmé, že túto možnosť žalobca včas nevyužil. V prípade neuhradenia nasledujúcej splátky č. 8 (splatnej 20.12.2016) bol žalobca svoje zmluvne dojednané právo na predčasné zosplatenie úveru oprávnený uplatniť odo dňa 6.3.2017, najneskôr však do splatnosti ďalšej splátky, t.j. do 20.3.2017. Oprávnenie žiadať zaplatenie všetkých pohľadávok zo zmluvy, vrátane v budúcnosti splatných splátok úveru však už v tomto prípade (t.j. v súvislosti s viac ako 75 dní neuhradenou splátkou č. 8) žalobca včas využil a úver tým riadne zosplatnil. Vzhľadom na stranami nerozporovaný skutkový stav je tak dôvodný záver, že všetky záväzky z úverovej zmluvy sa stali ku dňu 19.3.2017 splatnými a to v súvislosti s neuhradenou splátkou splatnou 20.12.2016.

41. Ustanovenie § 392 ods. 1 Obchodného zákonníka je v otázke plynutia premlčacej doby pri práve na plnenie záväzku úpravou všeobecnou (lex generalis) a ustanovenie § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka je v otázke plynutia premlčacej doby pri práve na čiastkové plnenie záväzku úpravou osobitnou (lex specialis), ktorá má pred aplikáciou všeobecnej úpravy prednosť. O čiastkové plnenie ide vtedy, ak predmet plnenia je rozdelený na viacero relatívne samostatných častí (plnenie po častiach) a to na základe dohody, zákona alebo rozhodnutia súdu. Plnenie sa potom poskytuje po častiach, postupne, pričom každé plnenie sa stáva splatným samostatne. Za spôsob čiastkového plnenia možno považovať aj plnenie v splátkach, keď celý dlh je vopred rozdelený do jednotlivých splátok a tie sa aj postupne stanú splatnými a aj postupne zanikajú. V danom prípade má podľa názoru súdu prednosť právna úprava zakotvená v druhej vete §-u 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorej je počiatok plynutia premlčacej doby viazaný na zročnosť toho čiastkového záväzku (splátky), ktorá zosplatenie celého záväzku vyvolala. Uplatniteľnosť § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka na prípad splácania úveru v splátkach podporujú nielen žalobcom predložené súdne rozhodnutia vydané v obdobných veciach, ale aj novšia judikatúra odvolacích súdov (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 31Cob/116/2017 z 15.8.2018 a jeho bod 9. odôvodnenia), ktorá s odkazom na rozhodnutie päťčlenného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MOboV 15/2016, ktorého názor je odlišný od rozhodnutia trojčlenného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 54/2007 vydaného v odvolacom konaní zastal názor, že splátky úveru je potrebné považovať za tzv. čiastkové záväzky v zmysle § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého platí, že pri práve na čiastkové plnenie plynie premlčacia doba pre každé čiastkové plnenie samostatne. K použitému výkladu § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka súd ďalej uvádza, že svojou podstatou ide o totožnú právnu úpravu, ktorá je pre oblasť občianskoprávných vzťahov obsiahnutá v § 103 Občianskeho zákonníka, ktorej rovnaký výklad je uplatniteľný pri spotrebiteľských úverových vzťahoch, na ktoré sa prioritne vzťahuje právna úprava zakotvená v Občianskom zákonníku (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

42. V okolnostiach veci tak pri správnej aplikácii § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka na daný prípad začala štvorročná premlčacia lehota v zmysle § 397 Obchodného zákonníka plynúť odo dňa zročnosti tej splátky, od splatnosti ktorej uplynulo 75 dní a pre ktorú k zosplateniu došlo (t. j. zosplatenie úveru vyvolala), teda v danom prípade od 20.12.2016 a uplynula dňom 20.12.2020. Pokiaľ však žalobca podal žalobu až dňa 11.2.2021, potom je uplatnenie námietky premlčania podaním žalovaných v 1. a 2. rade z 29.9.2022 voči v tomto konaní prejednávanému zvyšku žalobou uplatneného nároku dôvodné a v súdnom konaní ho nemožno s poukazom na § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka priznať. Uvedený záver platí nielen pre nárok na zmluvný úrok z poskytnutých finančných prostriedkov (istinu v rozsahu 3 542,76 Eur žalovaní zaplatili do podania žaloby a zvyšok istiny súd žalobcovi právoplatne priznal výrokom I. rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021 – poznámka súdu), ale aj pre žalobou uplatnený nárok na zmluvnú pokutu. K dôvodnosti zamietnutia žaloby aj v tejto časti súd

poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/222/2005 z 27.3.2008, podľa ktorého ak sa dlžník môže brániť proti žalobe o splnenie hlavného záväzku námietkou premĺčania, tým viac sa môže brániť námietkou premĺčania aj proti súdnemu uplatneniu práva na zmluvnú pokutu za čas od uplynutia premĺčacej doby na splnenie hlavného záväzku, ak zmluvná pokuta bola dohodnutá za omeškanie a to percentom za určitý časový úsek (napr. za každý deň omeškania). Iný výklad by mal za následok, že napriek premĺčaniu práva na splnenie hlavného záväzku, prostredníctvom zmluvnej pokuty dohodnutej za omeškanie a určenej percentom za každý deň omeškania by bol dlžník po časovo neobmedzenú dobu donucovaný na splnenie hlavného záväzku, čím by boli negované právne dôsledky vyplývajúce z inštitútu premĺčania a zároveň by nebol rešpektovaný jeden zo základných princípov súkromného práva a to princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (bdelým patrí právo).

43. Vychádzajúc z vyššie uvedených záverov bola preto žaloba v časti prevyšujúcej nárok priznaný výrokom I. rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021 ako celok súdom zamietnutá a to pre splnenie podmienok premĺčania práva a riadne uplatnenie námietky z neho plynúcej v tomto súdnom konaní žalovanými v 1. a 2. rade. S ohľadom na zmenu procesnej situácie spôsobenú dôvodným uplatnením námietky premĺčania žalovanými v 1. a 2. rade tak nebolo potrebné viesť ďalšie dokazovanie ani k výške úrokovej sadzby poskytnutého úveru, potreba ktorého bola uvedená v záveroch uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Cob/1/2022 z 8.3.2022 (a ktoré žalovaní v 1. a 2. rade s ohľadom na uplatnenie ich námietky premĺčania procesne ani nenavrhlí) a ani k zostávajúcemu nároku na zmluvnú pokutu, na ktorý sa vzťahoval výrok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti v skoršom rozsudku prvoinštančného súdu vydaného vo veci.

44. Nad rámec dôvodov, pre ktoré bola žaloba vo zvyšku opätovne zamietnutá však k obsahu argumentácie žalobcu v jeho podaní z 3.8.2021 a v jeho odvolaní z 8.10.2021 voči výrokom II. a III. rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021, ako aj k dôvodom, pre ktoré súd druhej inštancie pristúpil k jeho čiastočnému zrušeniu súd dopĺňa, že dohodnuté parametre úverovej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu vylučujú počas úverového vzťahu uplatňovanie jednej úrokovej sadzby, pretože pri každej jednej splátke istiny úveru a úrokov v celkovej výške 252,52 Eur mal tvoriť úrok (t.j. zmluvnú odmenu za poskytnutie prostriedkov) stabilne sumu 169,19 Eur. To ale pri rešpektovaní § 503 ods. 3 druhá veta Obchodného zákonníka, podľa ktorého je dlžník povinný platiť úroky len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov znamená, že nielen s každou splátkou malo dôjsť k zníženiu istiny dlhu o rovnakú čiastku (v konkrétnom prípade mesačne o 83,33 Eur), ale pri zachovaní rovnakej výšky úroku (169,19 Eur) muselo pri každej ďalšej splátke zákonite dochádzať aj k postupnému zvyšovaniu úrokovej sadzby vypočítavanej zo zvyšku dlhu. Odlišne však prípad, v ktorom je dlžník povinný vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutým úrokom vypočítaným pomocou jednej úrokovej sadzby v splátkach v rovnakej výške nazýva ekonomická teória pojmom anuitné splácanie. Pri rozpade jednotlivých mesačných splátok na splátku istiny a splátku úroku však pri tzv. anuitnom splácaní úveru (na rozdiel od daného prípadu) rastie v každej nasledujúcej splátke podiel splácanej istiny oproti klesajúcemu podielu splácaných úrokov. Pritom ide o prirodzený prejav zásady vyjadrenej vo vyššie citovanom § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Úroková sadzba dlhu pri takomto type splácania však vyplýva z iného vzorca, než ktorý tvrdil žalobca v podaní z 3.8.2021, ktorý znie nasledovne:

file_0.png

file_1.wmf

file_2.png

file_3.wmf

a v ktorom predstavuje: a – výšku splátky, D – počiatočnú hodnotu úveru, rd – úrokovú sadzbu úveru, n – počet rokov, na ktorý bol úver poskytnutý (bližšie pozri Scholleová, H: Investičná controlling. Praha: Grada Publishing, a.s. 2009, ISBN 978-80-247-2952-7). Výpočtom podľa uvedeného vzorca by bol úver vo výške 4 000,- Eur poskytnutý na 4 roky, splácaný mesačnými anuitnými splátkami po 252,53 Eur skutočne poskytnutý pri úrokovej sadzbe 70,95 %, tak ako to tvrdili žalovaní v 1. a 2. rade na základe výstupu z interaktívnej kalkulačky na stránke F.. Potom je však potrebné odmietnuť tvrdenie žalobcu, že úroková sadzba dohodnutého úveru činila 31,94 % a mala byť vypočítaná podľa tohto vzorca:

file_4.png

file_5.wmf

file_6.png

file_7.wmf

v ktorom predstavuje: S – výsledná suma po úročení, S_0 – počiatočná suma na začiatku úročenia, p – úroková miera v percentách za úrokové obdobie, n – počet úrokových období. Uvedený vzorec je vzorcom pre tzv. zložené úročenie, pri ktorom sa úrok nepočíta len z istiny, ale aj z úrokov, ktoré boli predtým pripísané. To znamená, v prípade istiny 4 000,- Eur, pri jej úročení sadzbou vo výške uvádzanej žalobcom, t.j. 31,94 %, by po 1. roku súčet istiny a úroku predstavoval čiastku 5 277,60 Eur, po ďalšom roku úročenia tohto súčtu (5 277,60) už spolu čiastku 6 963,27 Eur, po 3. roku úročenia touto sadzbou by súčet istiny s úrokmi predstavoval čiastku 9 187,33 Eur až napokon po 4. roku úročenia sumy 9 187,33 Eur sadzbou 31,94 % čiastku 12 121,76 Eur, teda vlastne celkovú čiastku, ktorú boli povinní zaplatiť žalovaní v 1. a 2. rade v zmysle zmluvy o úvere. Úročenie istiny týmto spôsobom sa využíva hlavne pri výpočte výnosu bankových a iných podobných vkladov dojednaných na dlhšie ako ročné obdobie, eventuálne pri úveroch, ktoré nie sú splácané priebežnými splátkami a sú splatné spolu s úrokom až na konci úverového obdobia. To však nezodpovedá okolnostiam posudzovaného prípadu, v ktorom malo dochádzať k splácaniu úveru postupne, rovnakými mesačnými splátkami, pri ktorých súčasne dochádza aj k znižovaniu zostatku úverovej istiny. Úrok predstavujúci zmluvnú odmenu za požičanie peňazí totiž patrí z peňažných prostriedkov, ktoré boli požičané, nie však z tej časti peňažných prostriedkov, ktoré už boli vrátené. Súd preto zastáva názor, že pre posúdenie úverových nákladov predstavujúcich odmenu za poskytnutie úveru patriacu veriteľovi z hľadiska ich súladu s poctivým obchodným stykom je potrebné vychádzať z úrokovej sadzby vypočítanej podľa vzorca aplikovateľného pre ten typ splácania úveru, ktorý sa najviac podobá parametrom dohodnutým v zmluve (teda úveru 4 000,- Eur splácaného 48 mesačnými splátkami v rovnakej sume 252,52 Eur), teda z tzv. anuitného splácania úveru opísaného vyššie, v zmysle ktorého je výška úrokovej sadzby 70,95 %. Správny je tak pôvodný záver súdu, že výška úrokovej sadzby nepochybne niekoľkonásobne (aj viac ako 10-násobne) prevyšuje priemerné úrokové miery z úverov poskytovaných nefinančným spoločnostiam, ktoré v prvom polroku 2016 pri úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov boli priemerne poskytované za úrokovú mieru 6,43 % (bližšie <https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-trhy/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-bank>). Nazeraúc na prípad aj z iného uhla pohľadu možno konštatovať, že pokiaľ boli žalovaní podľa bodov 2.1 a 3.1 zmluvy zaviazaní vrátiť žalobcovi celkovo 48 splátok po 252,52 Eur, je nepochybné že okrem vrátenia úverom poskytnutej sumy 4 000,- Eur mali žalobcovi na zmluvnej odmene (úroku z úveru) zaplatiť za 4 roky trvania zmluvného vzťahu sumu 8 120,96 Eur, čo v danom prípade predstavuje viac ako 203 % zo sumy poskytnutých peňažných prostriedkov. Právnu argumentáciu žalobcu o súladnosti výšky úrokov s úpravou obsiahnutou v nariadení vlády č. 87/1995 Z. z. je však nutné odmietnuť ako právne irelevantnú, nakoľko uvedené nariadenie bolo vydané na vykonanie ustanovení Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka, ktorým sa zmluvný vzťah strán spravuje v predmetnom prípade. Konkrétne boli ustanovenia § 1 a § 1a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. vydané na vykonanie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ktorý je aplikovateľný len v spotrebiteľských právnych vzťahoch, ktorým však daný prípad nie je. Argumentácia žalobcu maximálne prípustnou odmenou v zmysle označeného nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. ku dňu, kedy bola zmluva uzavretá (43,04 %) je navyše neudržateľná aj z dôvodu, že úroková sadzba správne sa vzťahujúca na parametre úveru poskytnutého žalobcom je ďaleko vyššia (70,95 %). Súd ďalej dopĺňa, že pokiaľ § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka stanovuje dlžníkovi povinnosť z poskytnutých peňažných prostriedkov platiť úroky v dohodnutej, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom, je potrebné uviesť, že aktuálne neexistuje žiaden platný právny predpis, ktorý by v obchodných záväzkových vzťahoch určoval najvyššiu prípustnú výšku takýchto úrokov. Okrem toho aplikácia takéhoto právneho predpisu by prichádzala do úvahy len v prípade, ak by medzi stranami úroky z úveru dohodnuté neboli, čo nie je tento prípad. Limitom výšky úrokov, ktorý sa však všeobecne uznáva je, že dojednaná výška úrokov nemá byť v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. S ohľadom na vyššie uvedené považuje konajúci súd za odôvodnené zotrvať na právnom názore formulovanom už v rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021, že pri rešpektovaní zásady zmluvnej voľnosti by výkon práva na tak vysoký zmluvný úrok pri súdnej kontrole jeho súladu so zásadou poctivého obchodného styku mohol obstať len za výnimočných okolností, ktoré však v danom prípade neboli tvrdené ani

preukázané. Aj naďalej je potrebné trvať na výkladových východiskách § 265 Obchodného zákonníka, v ktorom sa zreteľne deklaruje jedna zo zásad, na ktorých spočíva Obchodný zákonník (§ 1 ods. 2), t.j. že výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku nepožíva právnu ochranu. Podstatou tejto zásady je rešpektovanie všeobecne uznávaných požiadaviek vzťahujúcich sa na obchodovanie, ktorým je tzv. férové jednanie. Základom toho je, aby sa požiadavky, vyplývajúce z uvedenej zásady premietli do jednotlivých úkonov, z ktorých sa skladá proces plnenia zmluvy. Vývojovo-genetickým základom tejto zásady je oblasť všeobecnej morálky (dobré mravy v obchodovaní), k čomu možno poukázať na § 39 Občianskeho zákonníka, ktorý je aplikovateľný aj na obchodné záväzkové vzťahy cez § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Imperatív mravnosti (dobrých mravov) má byť určujúcou vnútornou silou zákonov štátu, pôsobiaci ako v procese právnej normotvorby tak aj pri aplikácii, realizácii a interpretácii zákonov ako aj konkrétnych zmluvných vzťahov. Zákon s nimi ráta, s ich porušením spája právne dôsledky (sankcie), napr. neplatnosť právnych úkonov a vŕhuje ich do právno-normatívnej sústavy štátu. Pôsobenie zásady poctivého obchodného styku má ochraňovať zmluvných partnerov pred šikanóznymi tendenciami a praktikami v obchodovaní, pričom o šikanovanie by išlo aj vtedy, ak by výkon práva zreteľne smeroval k zjavnému poškodeniu iných subjektov. Vzhľadom na vyššie opísané zistenie o niekoľkonásobnom prevýšení úrokovej sadzby poskytnutého úveru oproti priemerným úrokovým sadzbám, resp. tiež s ohľadom na tak vysokú absolútnu hodnotu dohodnutej zmluvnej odmeny v pomere k hodnote požičaných peňažných prostriedkov a s prihliadnutím na dĺžku obdobia, na ktoré boli tieto prostriedky dlžníkovi poskytnuté nemožno podľa názoru konajúceho súdu výkonu práva veriteľa na zaplatenie takto dohodnutej odmeny poskytnúť v zmysle § 265 Obchodného zákonníka súdnu ochranu a to pre jeho nesúlad s poctivým obchodným stykom. Tak vysoký úrok nemá nič spoločné s férovými podmienkami pre poskytnutie úverových prostriedkov primeranými situácii na finančnom trhu v mieste a čase ich poskytnutia. Zmluvný úrok pritom nemá súd právomoc moderovať (takéto právo mu nevyplýva zo žiadnej platnej právnej normy) a svojím rozhodnutím nemôže vstupovať do autonómnej zmluvnej sféry strán sporu. Dôsledkom poskytnutia súdnej ochrany tomuto právu na zmluvnú odmenu by nepochybne boli neprimerané úverové náklady, ktoré v aktuálnej hospodárskej situácii nezodpovedajú zásade primeranosti. Preto ani v prípade, že by žalobou uplatnený nárok nebol premlčaný, nebolo by dôvodné priznať žalobcovi nárok na zmluvný úrok, ktorý tvoril podstatnú časť predmetu tohto konania (t.j. časť prevyšujúcej nárok priznaný výrokom I. rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 3Cb/4/2021-92 z 9.8.2021).

45. Súčasne súd považoval za dôvodné zamietnuť žalobou uplatnený nárok aj v časti nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 334,94 Eur, a to z dôvodu, že úkon - pokus o zmier realizovaný za žalobcu má nepochybne formulárovú podobu (dokonca nesprávne úver označuje za spotrebiteľské úvery) a žalobca k nemu zjavne pristupoval v opakovaných prípadoch. Dôvodom zamietnutia tejto časti nároku je tiež skutočnosť, že vynaloženie nákladov na tento úkon nebol žalobcom v konaní žiadnym spôsobom preukázaný, keďže k žalobe do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania nebol z jeho strany napriek obrane žalovaných v 1. a 2. rade predložený žiaden doklad preukazujúci vynaloženie týchto výdavkov žalobcom v uvedenom úkone označenému právnomu zástupcovi žalobcu. V tomto smere súd nepovažuje za postačujúci poukaz na ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a vyhlášku č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

46. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku. V celom konaní mal žalobca úspech v rozsahu sumy 457,24 Eur z pôvodne žalovaného nároku v sume 8 578,20 (teda 5,33 %) a neúspech v rozsahu 8 120,96 Eur (teda 94,67 %), čo je súčasne procesným úspechom žalovaných v 1. a 2. rade. V danom prípade boli teda prevažne úspešní žalovaní v 1. a 2. rade, ktorým vzhľadom na ich právne zastúpenie patrí náhrada trov konania a to v rozsahu rozdielu ich úspechu a neúspechu, t.j. v rozsahu 89,34 % (94,67 % - 5,33 %), čo sa vyplýva z výroku II. tohto rozsudku. Žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by nebolo možné priznať úspešnejším žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania neboli v konaní zistené, preto § 257 C.s.p. nebol dôvod vo veci aplikovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie

súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.